

УДК 821.111-7

Бережна О. О.¹

Кононенко Я. Ю.²

¹ ст. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-317 НУ «Запорізька політехніка»

АНГЛІЙСЬКА САТИРИЧНА ПРОЗА

Сатира в англійській літературі є невід'ємною частиною будь-якої епохи, починаючи з середньовіччя, коли побачили світ перші сатиричні есе «Кентерберійські оповідання» Джефрі Чосера. Епоха Відродження в Англії була менш значущою в плані розвитку сатири ніж в Німеччині і Франції. Говорячи, тим не менш, про представників англійської ренесансної сатири, перш за все можна відзначити творчість видатного драматурга і поета, творця комедії моралі в англійській літературі, Бена Джонсона. Його комедії «Вольпона», «Варфоломіївський ярмарок», «Склад новин», «Казка про бочку» і багато інших, сповнені сатири на вади суспільства тієї епохи: влада

золота над мораллю, втрата людьми людських якостей перед перспективою наживи, продажність і обман [1, с. 220].

«Золотим століттям» англійської сатири вважається епоха Просвітництва, коли творили такі письменники, поети і публіцисти, як Дж. Драйден, С. Батлер, Дж. Аддісон, А. Поуп, Дж. Свіфт, С. Джонсон, Дж. Гей, О. Голдсміт, Г. Філдінг та ін.

Сатирична творчість Свіфта справила величезний вплив на літературу епохи Просвітництва. Громадянська поезія Попа і драматургія Гея і Філдінга, проза Філдінга, Смоллета і Годвіна, а також, в дещо іншому аспекті, і проза Стерна, багатьом зобов'язані Свіфту. За межами Англії в літературі його епохи особливо близькі Свіфту ранні, створені ще в дусі класицизму, філософські повісті Вольтера [2, с. 125].

Істотну роль в історії сатири Нового часу зіграли англійські сатиричні журнали XVIII ст. «Глядач», «Базика» і «Опикун», видавцями і співавторами яких були Дж. Аддісон і Р. Стиль, що створили жанри дрібної журнальної сатири: діалогічний, нарис, пародійний. Ця журнально-сатирична форма зображення і осміяння сучасності значною мірою повторює форми гораціанської сатири. Створені в XVIII ст. дрібні форми журнальної сатири з несуттєвими змінами – продовжували жити протягом усього XIX ст. [3, с. 159].

Вважається, що початок сатири в англійській літературі поклав Чосер, приклад якого наслідували багато письменників XV ст., включаючи Данбара. Скелтон використовував різкий стиль викриття, рівний якому можна зустріти в більш пізні часи у Батлера в «Гудібрасі» і у Свіфта [4, с. 215].

Вікторіанська епоха не відрізнялася появою зразків сатири в чистому вигляді, хоча у творчості Діккенса, Теккерея та інших письменників роман виявився прекрасним засобом соціальної сатири [4, с. 13].

На початку XX ст. Беллок, Честертон і Р. Кемпбелл (в «Георгіаді») внесли деяке пожвавлення в сатиричну традицію, чому сприяли у віршованих жанрах П. Портер, Дж. Фуллер, Клайв Джеймс та інші молоді письменники, а сатира в прозі продовжувала розвиватися в творах І. Во, Е. Пауелла, Е. Вілсона, К. Еміса та інших.

Протягом всього існування англійської літератури однією з її найпомітніших і сильних сторін є сатира. На всіх етапах розвитку сатиричної традиції письменники і драматурги використовували багату гаму прийомів, що стали традиційними, іронію, сарказм, гротеск, алегорію. Характерно і те, що в історії англійської літератури сатира, як спосіб критичного ставлення письменників до навколишньої дійсності, до соціальних і моральних вад в суспільстві відбивається в різних літературних жанрах, як епічних, так і драматичних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Виппер, Б. Р. Английское искусство [Текст] / Б. Р. Виппер. – М. : 1945. – 248 с.
2. Гребенникова, Н. Мюриел Спарк и традиция английской реалистической сатиры / Н. Гребенникова. – 2002. – 30 с.
3. Лисенков, Е. Г. Английское искусство XVIII в. [Текст] / Е. Г. Лисенков. – Л., 1964. – 148 с.
4. Саруханян, А. Английская литература 1980 [Текст] / А. Саруханян. – М., 1987. – 231 с.